

STATSMINISTERENS TALE VED ÅPNINGEN AV OLAVSGRUVA I RØROS
SOM GRUVESAMFUNN 26. MAI 1979

Historien om bergmannslivet på Rørros står sterkere i vårt minne enn historien om dagliglivet i de fleste andre norske hverdagssamfunn. Det skyldes nok at her på Rørros er minnet om den gamle tid bevart, de gode som de vonde minner. Johan Falkbergets levende historie-skriving har også betydd mye.

Det har vært mange andre gruvesamfunn i Norge. Gjennom det som er brakt til vår kunnskap fra bergmanns-livet på Rørros kan vi slutte at det har vært hardt slit

i et usikkert liv for tusener av nordmenn gjennom mange generasjoner i mange deler av landet.

Vi skal ikke lage for mye heroisme over livet i gammel tid i nød og fattigdom. Vi skal heller ikke glemme det.

Overleveringer fra livet i gruvene på Rørros står i dag som verdifulle deler av vår felles kulturarv. Det er et monument over slit og savn i et samfunn som for oss i dagens Norge er helt fremmed.

Men disse arbeidets adelsmenn gav oss også noe annet. I livets harde / lærte de hva samhold og solidaritet betød i sin felles kamp for å bedre egen situasjon. Samholdet ble brukt som det fremste våpen mot urett og nød.

Det er tankevekkende at de to gruvene som nå skal
bevares for ettertida som museum, skriver seg fra kobber-
verkets eldste tid, og fra den aller nyeste tid. Det
ligger 300 år mellom åpningen av Nyberget og åpningen av
Olavsgruva. På begge disse tidspunkter må det ha vært en
sterk tro på at fjellet inneholdt malm som var verdifull nok
til at gruvedrift kunne forsvares. Nå er det slutt på
malmutvinningen både i disse to gruvene, og i de andre.
Uttømte malmbeforekomster og for høye omkostninger i forhold
til de internasjonale metallpriser har stoppet driften.
Vi vet vel mer i dag enn man gjorde tidligere om hva
berget egentlig inneholder av mineraler og malmer.
Men vi vet minst like lite som noen gang før om hvordan

- 4 -

prisene vil utvikle seg på de verdier som fjellet skjuler.
Ingen vet om kobberprisene i framtida igjen vil
være høye nok til å rettferdiggjøre drift i gruver som
i dag er helt ulønnsomme. Berget tar vare på verdier som
kan bli gode å finne i ei framtid med knapphet på råvarer.

Komitéen for Olavsgruvas bevaring har gjort en
spesiell og meget verdifull innsats. Den har vært et
samlende organ for enkeltpersoner, organisasjoner og
institusjoner som er brennende opptatt av å bevare
gruvene som et varig minne. Det er som et resultat av
denne komitèens utrettelige arbeid at vi i dag er kommet
så langt at gruvemuseet her inne i fjellet kan åpnes.

Jeg er klar over at det ikke nyiter bare med god

- 1 -
vilje fra gruvekomiteen for å få til dette. Det trengs
også penger, som komiteen i en betydelig ut-
strekning også har greid å skaffe til veie.

Jeg ønsker lykke til for komiteens fortsatte
arbeid. For at et museum skal kunne ha det liv og den
plass det trenger, er det også nødvendig
med en sterk interesse hos de lokale myndigheter og et nært
samarbeid med dem. Jeg føler meg trygg på at lokal-
samfunnet i Røros fortsatt vil føle et betydelig ansvar
for gruvene og gruvemuseet - disse minner om det som var
grunnlaget for dette bysamfunnet.

Jeg har den ære å erklære museet - i Olavsgruva
for åpnet.